

ABONAMENTUL:
 Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

Onomastica reginei Maria a României.

Arad, 3 August.

Măne, 22 Iulie st. v. își serbează augusta regină MARIA a României ziua numelui, și o teamă întreagă își îndreaptă gândurile spre tronul Elenei Doamna și al Carmen Sylvei, pe care-l umple de strălucire acum o ideală regină, o extraordinară poetă. O țară întreagă își uită suferințele și bucuriile proprii, fericind pe regina ei, care nemulțumită numai cu prestigiul tronului, a prins condeiul, pentru a da majestate și strălucire regală limbei doinelor și cronicarilor, care a răsunat dulce pe întinderile fără zări, din zilele cnezilor, dela întâii voveozi, până la crai.

De două ori suverană, regina Maria a României, care în 1913, când flagelul holerii băntuia în armata românească, a stat luni de zile în lazarete, cu iubire de mamă, printre cei ce se sbăteau în chinuri fără nume, își serbează mâne ziua numelui, cu zimbetul ce i-l imprimă pe buze încrederea supremă. Anii din urmă i-au făcut intrarea în literatură și în ziua, când i se va pune pe cap coroana regală, ea i se va așeza peste cununa de lauri a unui fascinant triumf literar.

Din anii tineri, moșteniri somptuoase, mirajii, armonii, parfumuri vechi, s'au deșteptat c'o forță irezistibilă în sufletul, în sângele suveran, în care frează trecutul bogat și fastuos al atâtor familii domnitoare, la ale căror picioare zac astăzi destinele întregului univers, aproape. Luminile, umbrele, visurile, cântecele, năzuințele, unei lumi ce n'a încăput în hrisoave, s'au deșteptat în sufletul fermecătoarei, princese, venită în regatul dela Dunăre, din bogata, din neguroasa țară a lordului Byron.

Mormintele atâtor principii, îmbătrâniți pe tronuri, ori morți în aventuri uimitoare, ori în pribegiri cum azi nici visa nu se mai pot, grandioasele castele feudale, cu urmele unui trecut

bogat, cu relieviile unei lumi pline de eroism sălbatec, de iubiri aprinse, de visări fără frâu, toate acele moșteniri mari, capătă azi graiu și formă sub condeiul strălucit al aceleia, care a fost ursită să îl suverană, în țara vijeliosilor voveozi dela Dunăre.

Toți acei dintre noi cari scriu, toți acei cari vor scrie de acum înainte, se vor simți mândri

Maj. Sa regina Maria a României.

că scriu în aceeași limbă, din care regina Țării Românești și-a făcut o podoabă mai mare decât strălucirea purpurii regale. Din lumea aceea plină de-o miraculoasă risipă de frumuseți, din tovarășia atâtor capd'opere de artă, unde totul nu e decât armonie, ies la lumină juvaere literare,

în aceeași limbă, suavă, sonoră, parfumată, ori robustă și furtunoasă, în care și-au închis sufletul gigant cei câțiva scriitori pe cari îi idolatrizăm.

Cea mai impunătoare femeie a veacului, care a privit realitatea fix în față, de poala hainei căreia s'a atins de-atâtea ori moartea pe lângă paturile bolnavilor, de unde ea vroia s'o întoarcă înapoi, poartă în figură, în gesturi, în priviri, în mers ceva solemn și turburător, din atitudinea gravă și subjugătoare a marilor suverane antice, născute anume pentru a stăpâni lumea.

Suflet pasionat, suflet neliniștit, vecinic setos după ceva extraordinar, uluitor de nou și de neprevăzut, suverana României, își risipește cu dărnicie fărâmele artei sale, în căutarea, unei lumi de nemăsurate voluptăți artistice, de frumuseți intangibile.

Nostalgiiile după lumile acelea paradisiace, frământă cu ritmurile lor, cu miragiile lor, îmbătate cu parfumuri ametoitoare, sufletul vibrant al acestei extraordinare regine-poete.

Toți iubitorii de artă, fără deosebire de țări, fericesc unanim pe aceea, care aruncă peste strălucirea tronului României, cea mai sublimă strălucire, singura într'adevăr mare, strălucirea numelui unei superbe poete.

Intre miile de urări, amestecăm și noi urările noastre, pentru sănătatea îndelungată, a marelui regine a fraților noștri, de peste Carpați.

(a—c.)

Eroii dela Ivangorod.

Arad, 3 August.

„La apus de Ivangorod regimentele ardelenene, prin atacuri cu baioneta, au luat dușmanului 8 puncte de razim, betonate, construite treptat, iar din acestea, PATRU LE-A LUAT SINGUR REGIMENTUL DE INFAN-

Harta.

De Al. Ciura.

De un an de zile hărțile te urmăresc pretutindeni. Dacă iei în mână un jurnal, nu se poate să nu dai peste o hartă în legătură cu ultimele evenimente strategice; dacă treci pe lângă vitrina unei librării, hărțile ocupă planul întâi, lăsând cu totul în urmă producția literară, pe care o acopăr cu respectabila lor extenziune de cearceafuri...

Hărți... numai hărți pretutindeni: în vitrine, ziare, la gări, în restaurante, pe cărțile postale, în cășile particularilor — überall... überall!...

Dela o vreme nu le mai poți suferi; ele iau înfățișarea unor agenți secreți, ce te gonesc pas de pas, silindu-te să te gândești necontent la măcelul de pe câmpul de luptă, la granițele țărilor, ce trosnesc sub puhoiul de soldați dușmani, ce se apasă asupra-le cu toată povara lor de potrivnici.

Ales când treci prin fața librărilor, te stăpânește un adânc sentiment de mâhnire. De câte-ori mă opresc în fața unei vitrine, îmi uit cu totul vremile de urgie prin cari trecem, și caut dornic după noutățile literare: volumele proaspete, cari aduceau până acum atâta lumină și atâta variație artistică în banalitatea trailului zilnic. În paginile lor era concentrat tot

ce au gândit mințile cele mai alese; tot ce au simțit inimile cele mai generoase — și n'aveai decât să-ți întinzi mâna și să iei cu tine câte un juvaer din comoara, ce aparține singuraticelor neamuri și, prin ele, omenirii întregi.

Unde mai găsești azi volume proaspete de literatură?

Vitrinile sunt pline de hărți... ele ocupă tot spațiul, cu o impetuositate ce te jicnește, și abia în al doilea plan zărești ici-colo câte un volum retras cu multă modestie într'un ungher.

Harta dominează — și liniile ei săci și fără viață par a se însufleți de mulțimea micilor stegulețe, ce fâlăie pretutindeni: dela înălțimile din Loretto până la Alpi și Adriatică... până între Vistula și Bug, la Marea Baltică și până la crestele Caucasului. Observi zilnic, cum aceste stegulețe iau viață, se mișcă într'un loc în altul, progresaază, cu o celeritate minimală, ce e drept, dar progresaază. Distanța se remarcă așa de puțin pe hărțile cele mari, dar cât de verteginos e acest progres, când îți dai seamă, că o distanță de câțiva milimetri înseamnă în realitate atâția kilometri și, mai ales, înseamnă sute și mii de morți, cari au udat cu sângele și cu suferințele lor supra-omeniști tot peticul de glie...

Câte vieți se jertesc până să respingi linia dușmanului cu câțiva kilometri când pentru stăpânirea unei movile, sau a unui capăt de

TERIE Nr. 50, COMPUS DIN ROMÂNI. In jur de Ivangorod semicercul se strânge tot mai mult. Am făcut prizonieri 15 ofițeri și 2300 soldați, am capturat 29 tunuri, între cari 21 tunuri grele, mai departe 11 mitraliere, un depozit mare de instrumente, multă muniție și diferit material de război.

Trupele noastre probate din Ardeal, pot scrie cu drept această zi între cele mai frumoase zile ale istoriei lor glorioase”. (Comunicatul loc. mareșalului Höfer, din 2 August).

Aceste aprecieri le face comunicatul oficial regimentelor din Ardeal, compuse în majoritate covârșitoare din Români și în special regimentului de infanterie Nr. 50, regiment românesc, distins în atâtea lupte glorioase.

După un an de lupte uriașe aceste regimente românești, au ajuns sub zidurile Ivangorodului, unde luptă îndârjite trupele de elită ale țării. Și aceste trupe din Ardeal și-au făcut superb datoria. Numărul prizonierilor și materialul de război capturat atestă în deajuns eroismul cu care luptă trupele românești din Ardeal.

Adânc impresionați de aceste fapte trimitem salutul nostru și dragostea noastră, eroilor români, ce sângera acum pentru țară sub zidurile Ivangorodului!...

Depunerile au crescut cu 5 și 1/2 milioane cor. la băncile din Arad.

Ziarul „Aradi Közlöny” folosindu-se de ocazia încheierilor semestrale 1915, constată, că la băncile fruntașe din Arad a crescut starea depunerilor cu 5 și jumătate milioane cor. Faptul acesta constituie cinste pentru băncile din Arad. In primul semestru recordul l-a ajuns fruntașul nostru institut de credit și economii „Victoria”, care cu data de 30 Iulie arată starea depunerilor cu cifra de 15, 014.000.— cor. O creștere deci de 1,010.500.— cor. față de starea din 31 Decembrie 1914.

In cercurile financiare din capitala țării este deja recunoscut, că piața Aradului urmează imediat după piața capitalei Budapesta în ceea ce privește soliditatea și puterea economică și financiară.

In vremurile aceste ne cade bine a constata faptele acestea și in special constatăm cu satisfacție că fruntașul nostru institut „Victoria” și-a câștigat aceasta mare încredere a publicului.

Noi înțelegem aceasta prosperare a „Victoriei”. Creșterea depunerilor cu o cifră așa im-

punătoare se poate atribui in prima linie bunei conduceri a acestui institut.

Pe timpul războiului balcanic și sub toată durata războiului mondial de azi „Victoria” a satisfăcut deponenții cum nu se poate mai cuminte și mai culant, stând totdeauna la dispoziția deponenților, fără privire la restricțiunile moratorului. In urma acestei proceduri, pecum și in urma învingerilor pe câmpul de luptă pe toate liniile, frica deponenților a dispărut și azi deponenții au revenit iarăși la gândul de a nu ține banii pe fundul lăzii, ci a-i depune și a-i fructifica zi de zi.

Știm pozitiv că economii nici odată n'au dispus de atâția bani gata ca și astăzi. Tocmai de aceasta îndemnăm și sfătuim poporul nostru, ca banii gata să-i fructifice, iar debitorii să caute să depureze și aranjeze afacerile de pe la bănci, fiindcă interesele după împrumuturile restante cresc zi de zi, și astfel datoria se tot mărește.

Dispozițiile guvernului pentru sistarea moratorului încă au intenția de a constrânge debitorii la împlinirea obligamentelor față de creditori. Precum soldații buni își împlinesc datoria vărsându-și sângele pentru patrie, tot astfel cei rămași acasă au datoria, ca să nu pună piedeci, ci toți din toate puterile să-și facă datoria economică astfel că circulația de bani normală și sănătoasă să se restabilească. In Germania sub toată durata războiului n'a fost morator, ci din contră toți economii, industriași și comercianții s-au împlinit datoriile ca in timp de pace. De aceea sunt Germanii mari, tari și impun azi prin toate ale lor lumea întregi.

Relațiile germano-americe.

București, 31 Iulie.

Dacă Germanii strâng in brațele lor de fier armata rusească concentrată in Polonia, in schimb tripla-înțelegeri, prin lucrarea ei diplomatică, se silește ca să înmulțească numărul adversarilor puterilor centrale, in special să strângă împrejurul Germaniei un cerc de fier.

S'ar părea ciudat că cu cât puterea militară a Germaniei se arată mai neînfrântă pe continent, cu atât numărul vrășmașilor ei crește. Dar faptul nu e deloc ciudat. Puterea extraordinară de mare desfășurată de Germania și victoriile ei împotriva Rusilor au născut un sentiment de temere la alte popoare. Mulți cred, că o Germanie învingătoare in condițiile de azi ar însemna o Germanie atotputernică, nu numai pe continentul european, dar o Germanie care ar exercita o hegemonie universală.

După intrarea in acțiune a Italiei, iață acum Statele-Unite ale Americii de nord sunt pe punctul de a intra in conflict armat cu Germa-

nia. Motivul ar fi torpilarea vasului „Lusitania”, pe care se aflau un număr de supuși americani. Se înțelege, că acest motiv este numai un pretext.

Cine ar putea crede cumcă un stat, o mare putere precum este republica nord-americană, s'ar aventura in riscurile războiului, s'ar expune la pagube enorme materiale și la jertfirea atâtor vieți omenești, numai pentru un motiv atât de mic. Trebuie să fie altceva mai fundamental in joc.

Inrăutățirea relațiilor germano-americe și cu atât mai surprinzătoare, cu cât înainte de izbucnirea actualului conflict european, nu numai că raporturile între Germania și Statele-Unite erau *excelente*, dar încă raporturile între Statele-Unite și Anglia dintr'o parte, între Statele-Unite și Japonia de alta, erau *foarte rele*.

Cu Japonia conflictul se pregătea. Ridicarea puternică și progresivă a imperiului extrem-oriental provocase îngrijorări mari la Washington așa că nu mai era un secret cum că marea republică se pregătește stăruitor pentru ciocnirea armată care, pe zi ce trecea, devenea mai inevitabil.

Cu Anglia, înăsprirea relațiilor creștea atât din cauza alianței anglo-japoneze cât și din cauza conflictului de interese dintre cele două mari puteri de rasă anglo-saxonă pe pământul Mexicului.

Toate cele din urmă frământări din Mexic, insurecțiunea împotriva președintelui Huerta și răsturnarea acestuia, au fost întreținute de Americani, Huerta era protejatul Angliei fiindcă Huerta era susținătorul campaniei engleze, care exploata bogatele mine de petrol din Mexic.

Ei bine, cu toate că acestea erau relațiile Americanilor cu Anglia, in ajunul războiului european, totuș vedem că Statele-Unite, pe deo parte s'au împăcat par'că cu Japonia, iar cu Anglia a revenit la raporturi amicale.

Acest rezultat a fost obținut, se înțelege, in urma hotărîrii Angliei de a se dezinteresa cu totul de afacerile politice și economice ale Mexicului. Huerta a fost răsturnat și apoi părăsit de Englezi, astfel Statele-Unite au rămas singure stăpâne asupra pieței mexicane.

După ce diplomația engleză a rezolvat — pentru cât timp nu știm — raporturile cu Statele-Unite, astăzi vedem că președintele Wilson a luat față de Germania o atitudine foarte hotărîță care, nu ne-am mira de loc, să ducă la un război.

Ruperea relațiilor dintre America de nord și Germania, ar exercita o presiune imensă asupra ultimilor neutri cari atârnă încă de a intra in foc.

Iată de ce dezvoltarea neînțelegerilor germano-americe e urmărită cu un mare interes.

St.

pod s'au dat încăierări, ce au lăsat in urmă-le ecatombe de cadavre?

Mișcarea stegulețelor țî-se pare și mai vioaie, când te gândești unde erau ele fixate, numai cu câteva luni in urmă. Ce distanță enormă e dela Carpați până la Przemysl și Lemberg! Și acum stegulețele harnice au trecut granița, spre Ivangorod, Lublin, și stau in fața Varșoviei, in vreme ce altele se coboară dela nord, spre aceeaș țintă, stringând intr'un cerc de fier ucigaș, puhoiul cutropitor al nenumăratelor trupe muscălești.

Câțiva artiști au înfățișat in mod și mai plastic harta beligeranților, prezentându-ne statele europene, ca pe niște ființe vii. E o personificare de un symbolism captivant, in cadrele geografice exacte ale singuraticilor țări. In mijloc germanul Michel se războiește in o mână cu cocoșul galic, cu cealaltă cu bălaurul muscălesc, ce varsă pe nări foc și pucioasă. Monarhia noastră e înfățișată ca un husar călare... Copita calului atinge Serbia și Muntenegru iar vârful carabinei iasă dincolo de granița Galitiei. Anglia e înfățișată prin un lord binehănit, fumând o havană și asmuțând lumea la bă-

taie, cu un gest de bancher. Scoția e un marinar, ce vrea s'o ia la fugă cu barca lui, spre America... Spania are înfățișarea unui don Quijote obosit, curățându-și spada de rugină; Portugalia fumează liniștită dintr'o lulea... Italia (pe atunci nu era in războiu) e înfățișată ca o donna fermecătoare, visând... dulce farniente... cu capul pe perna Alpilor, cu picioarele întinse a lene in Mediterană... România e înfățișată ca un dorobant, cu un ciocan in mână, dregându-și spada pe un ileu; Bulgaria își curăță sabia de sângele proaspet; iar Grecia stă la pândă și trage cu urechia... Biata Svițera, in mijlocul încăierării generale, stă ca un ariciu speriat, cu ghimpii sbârliți.

Mai nou, hartele statistice-comparative ocupă tot mai mult teren. Vezi întâi harta albă a Europei, cum era înainte de izbucnirea războiului. In 28 Iulie 1914, Monarhia noastră și Serbia sunt colorate in negru. Și culoarea neagră se extinde tot mai amenințătoare, ca un incendiu. In 4 August, mai mult de jumătate Europa e vopsită cu negru, adăugându-se la primii beligeranți: Muntenegru, Rusia, Germania, Franța, Anglia, Belgia. In 2 Noembrie se alătură și Turcia și culoarea neagră trece și in Asia, după

cum trecuse mai înainte in Africa, cu intrarea Angliei și a Franței; iar in 25 Mai culoarea neagră cerneste și Italia...

Te înspăimânti, când vezi cum puhoiul războiului s'a revărsat, ca o apă infuriată peste întreg continentul. Svițera, Țările-de-jos, Dania, România, Bulgaria, Grecia (ca să nu mai pomenim de țările dela granița nordică a Europei și de peninsula pireneică) sunt mici oaze albe, intr'o mare de măcel și de oroare.

Cine va pune capăt acestei lavine, care amenință să cutropească totul in drumul ei de moarte?

Cine poate spune, când se va opri această năpastă, și pe cine va mai strivi și va mai răpi cu sine in calea ei de pierzanie?

Privind această hartă, te cutremuri; deslușești trosnetul granitelor de până acum și simți, cum o lume întreagă se sbate in durerile morții și ale facerii, ca să dea loc unei alte lumi „cu alt soare, cu alți zei...”

Pe frontul Italian: Pe frontul din Tirol, am surprins în valea Ledro, la apus dela Berzecca, un detașament inamic și pricinindu-i mari pierderi l'am respins. În Judicaria, patrulele noastre au alungat două posturi italiene de observare, cari s'au încuibat pe înălțimea, ce se ridică la nordvest dela Coudino. În regiunea de graniță din Carjntia nu s'a întâmplat nimic de însemnătate. În sectorul nordic al litoralului e în cea mai mare parte liniște. Pe platou lupta de artilerie continuă. La ost dela Polazzo am respins deplin prin un contraatac atacurile puternice ale Italienilor, avansând infanteria noastră cu acest prilej peste pozițiunile ei originale.

Berlin, 2 August. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: În Argonni, la marginea apuseană, am cucerit mai multe tranșee inamice prin un atac cu baioneta executat în mod surprinzător și am capturat cu acest prilej 4 ofițeri, 142 soldați și 1 mitralieră. În Vosgi, Francezii au atacat seara iarăș linia Schratzmaeu-le-Barenkopf. Lupta desperată a ținut noaptea întreagă. Atacul l'am respins. Pe Lingenkopf a reînviat deasemenea lupta. În acele puncte ale liniei de bătaie am executat reușite explozii de mine. La sud de Bau de Sapt artileria noastră a doborât la pământ un balon captiv al Francezilor.

La Lanemer (la ost dela Gerardmer) un avion de războiu al nostru a silit să coboare un avion inamic.

Pe frontul oriental: Trupele noastre au ocupat ieri, după o luptă, Mitau. Orașul, în general, e neatins. La ost dela Gonievic s'a desfășurat o luptă, care ia un decurs favorabil pentru noi. Înălțimea 186 ce se ridică la nordost dela Suvalki și la sudost dela Kaletnik, am cucerit-o cu asalt. La nordvest dela Lomza trupele noastre au înfrânt în mai multe puncte rezistența vigoasă a Rușilor și au ajuns până la râul Narew. Am făcut prizonieri un ofițer și 1003 soldați. Și în celelalte părți ale frontului până la Vistula, am progresat. Am transportat 560 prizonieri între aceștia 1 ofițer. În fața Varșoviei situația nu s'a schimbat.

Pe frontul sudoriental: În regiunea vecină la nord dela înălțimile ce le-am ocupat în 13 Iulie la Podzamer, trupele colonel-generalului Voysch au progresat ieri prin regiunea păduroasă în direcția spre est, fiind mereu în lupte violente. Am prins 1500 soldați ai inamicului ce se retrage și i-am luat 8 mitraliere. În fața Ivangorodului trupele austro-ungare au dat lupte victorioase. Semicercul în jurul cetății se strânge tot mai mult. Inamicul se menține în fața armatelor marelui Mackensen între Vistula și regiunea la sudvest dela Leczna. Am capturat 600 Ruși. Intre Leczna și Zalin ce se găsește la nordost dela Cholm, lupta de urmărire progesează. Lângă Bug am ajuns până în regiunea ce se găsește spre nord dela Dubienka. Trupele austro-ungare înaintează peste Bug, la sudvest dela Wladimir-Wolinski.

Deschiderea Dumel.

Petrograd. — Ieri după amiază la 1 oră s'a deschis дума conform ucuzului țăresc, Radzianko a fost președintele ședinței. De față au fost toți miniștrii și corpul diplomatic întreg.

Președintele Radzianko între altele a spus în cuvântarea sa de deschidere următoarele:

Cu cât războiul ia proporții mai feroase, cu atât mai mult imperiul rusesc este pătruns de hotărârea puternică, nestrămutată de a duce războiul până la cele din urmă cu speranța învingerii. Hotărârea aceasta pretinde ca toate păturile sociale să se solidarizeze și toată forța efectivă a poporului să se poată desvolta. — Președintele dumei a solicitat apoi pe toți deputații să ia atitudine necesară în acest sens. A salutat apoi viteaza armată rusească ce respinge toate atacurile furioase dușmane neconținut și efectiv, a salutat în urmă pe reprezentanții diplomatiei ai statelor aliate și prietene — la ceea ce miniștrii, deputații și publicul au făcut ovații de câteva minute.

Dar însuflețirea a culminat când președintele a salutat în numele întregului popor rusesc pe noul aliat, pe Italia și a amintit despre frații poloni cari au suferit mai întâi și mai îngrozitor decât ceealaltă populație a Rusiei pe urma plăgilor aduse de dușmanul barbar. A încheiat astfel:

Armata noastră a dat strălucită dovadă că în ce chip trebuie să ne facem datoria față de țară, — acum este rândul nostru să lucrăm cu toții zi și noapte ca totul să punem la dispoziția armatei de ce ar duce lipsă, să delaturăm ambițiile și să prefacem administrația.

Sus, să luptăm, pentru ca să învingem pe dușman. (Aplauze vii).

Ministrul de războiu a depus un proiect de lege, pe care, pentru a se împlini condițiile în interesul apărării patriei, are să-l verifice comisiunea centrală.

Pentru ce întârzie răspunsul Germaniei la nota americană?

Berlin. — Ziarul „World” din New-York anunță următoarea știre din Berlin: *Chestiunea Lusitaniei e considerată la Berlin ca tranșată. Părerea generală a cercurilor oficiale germane e, că președintele Wilson, prin nota sa, intenționat, a voit să rumpă pe mai departe tratativele. Răspunsul Germaniei ar însăși numai chestiunea și ar mări tensiunea. Intre cele două puncte de vedere, sunt constraste imposibile de trecut, și urmarea tratativelor și așa n'ar fi de nici un folos.*

După unele informațiuni, situația prezentată de ziarul american, ar corespunde adevărului. Guvernul german, nu s'a hotărât încă să răspundă notei lui Wilson. Așteaptă, ca poate o nouă ocazie să se prezinte pentru aceasta. E sigur însă că submarinele germane, vor dovedi cea mai mare prevedere, față de vapoarele în cari bănuiesc că sunt americani, pentru că Germania cu nici un pret nu vrea să ajungă în dușmanie, cu un popor de o sută milioane.

Noua bombardare a Dardanelor.

Atena. — După știrile sosite din Mytilene, flota aliaților, de trei zile bombardează îngrozitor forturile interne ale Dardanelor, și mai cu seamă forturile de pe tărmlu asiatic. Francezii și Englezii fac eforturi disperate pentru a reduce la tăcere forturile. Debarcarea trupelor în Dardanele, din cauza submarinelor, se lovește de dificultăți foarte mari. În apropiere de insula Lemnos, un vapor de transport, ce ducea pe bord trupe, a fost lovit de-o torpilă.

INFORMAȚIUNI

Arad, 3 August.

Eroii noștri. Primim următoarele rânduri dela bravul soldat român *Petru Marița*, originar din comuna *Petroasa*, de prezent rănit în spitalul din *Klosterneuburg* (Austria):

„Ne rugăm noi toți frații români cari suntem aici în Austria răniți în spitalul Klosterneuburg. Noi am fost răniți pe câmpul de luptă cu Italienii. Vă rugăm, dle redactor, să binevoiti a ne pune cu numele în foaie ca să știe și frații și surorile și părinții noștri, lăsați în jale și durere la bordeiele noastre despre soarta noastră.

Noi am plecat cu toții ca să ne apărăm țara noastră și am plecat în războiu cu Sârbii și dela Sârbii am întors la Ruși, iar dela Ruși am întors iarăș la Sârbii și dela Sârbii am mers apoi la Italia, unde am fost apoi rănit.

De 4 luni de zile n'am putut trimite scrisoare la părinți și nici dela părinți n'am primit nici o scrisoare. În 26 Iulie împlinim cu ajutorul lui Dzeu un an de zile de când luptăm cu inimicii și nu ne vom lăsa până când i-om pune sub picioarele noastre. De un an de zile acum m'au rănit și pe mine și cu ajutorul lui Dzeu după ce m'oi vindeca de ranele mele, apoi iarăș m'oi întoarce în câmpul de luptă.

Iată noi am fost răniți în 3 Iulie la Piava Gradișca și Sagrado: *Petru Marița* din *Petroasa*, inf. reg. nr. 43, marș bat. 7, comp. 3; *Petru Ceiuța* reg. nr. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Vasile Bajuran* din *Lasău*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Bogeian* din *Ursad*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Pascu Casia*, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Ioan Bogeian* din *Felindia*, reg. 51, marșcomp. 9; *George Floran*, din *Perecei*, reg. 51, marșcomp. 9; *Carol Veres*, reg. 51, marșcomp. 10; *Teodor Doda*, sergent, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Demetriu Dehelean*, caporal, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Nicolae Muntean*, reg. 64, marșcomp. 3; *Carol Buda*, fruntaș, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Damian Mihail*, fruntaș, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Lazar*, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Petru Josan*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Dionisie Niga*, din *Lancrăm*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Vintila Ioză*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Bănieș*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Haiduc*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Jița*, reg. 43, comp. 3, marșbat. 6.

Accidentul mortal al unui aviator militar român. Din București se anunță: Locotenentul aviator *Bercianu*, a căzut dela o înălțime de 500 metri, cu aparatul său, rămânând mort.

Logodnă. Iosif Nicola, maestru barbier și Claudia Petru din Sasca-montană logodiți. Felicitări!

Prizonieri basarbeni la Sibiu. Cetim în „Universul” din București:

Un fruntaș român din Transilvania, directorul unei instituții de bancă, — venit în țară pentru aprovizionări cu cereale, — povestește un episod interesant din viața prizonierilor basarbeni capturați de austro-ungari. Un număr de 14 din acești Români basarbeni a fost transportat la Sibiu. Când au fost aduși în gară, nimeni nu știa să se înțeleagă cu ei. S'a găsit însă unul, care să le vorbească rusește.

— Noi nu știm rusește, spuse unul dintre basarabeni.

Atunci aflară cei din gara Sibiu, că acești prizonieri sunt Români de peste Prut.

— Sunteți Români?

— Suntem Moldoveni.

— Și n'ați învățat de loc rutește?

— Apoi, numai la cătanie învățăm comanda pe rusește.

— Câtă vreme s'a cântat rusește, noi n'am prea fost la biserică, dar acum se cântă numai românește și ne ducem la biserică și noi.

Prizonierii povestesc apoi cum numai surtucarii dela orașe vorbesc rusește, pe când țărânimica toată din Basarabia vorbesc numai moldovenește.

— Nu s'a lipit de noi graiul ista și pace!...

Am redat pe cât s'a putut convorbirea așa cum ne-a fost povestită. Din ea reiese lămurit, că propaganda de rusificare n'a izbutit în satele românești de peste Prut, cu toată asprimea măsurilor ce s'au luat acolo în acest scop.

Faptul este destul de interesant și e vrednic de relevat mai cu seamă în împrejurările de azi, când problema noastră națională se pune întreagă și nedespărțită.

Vicarul săcuilor. Cetim în foile din Buda-pesta, că episcopul de Hajdudorogh a numit de vicar al săcuilor pe Hubán Gyula, asesor consistorial în dieceza maghiară. Datele biografice ale lui Hubán le rezumăm tot pe baza informațiilor pressei maghiare în următoarele: S'a născut la 1861 în Săplânta, comitatul Maramurăș. A studiat teologia în seminariul din Gherla, ca după terminarea studiilor să fie numit preot în Surduc. Mai târziu ales de protopop în Sătnar a fost încorporat la Hajdudorogh, de unde vine între săcui ca vicar episcopesc.

După nume, locul natal, și studiile făcute, Hubán pare a fi de origine român.

Accidentul dlui Dinu Brătianu. Ni se anunță din București: Un serios accident de automobil s'a întâmplat Joi seara dlui și dnei Dinu Brătianu, fratele președintelui consiliului de miniștri. D. D. Brătianu se întorcea cu automobilul dela moșie împreună cu soția dsale. Deoarece era târziu noaptea șoferul mâna cu mare vitează. În momentul când automobilul parcurgea șoseaua Kiseleff, în dreptul rondului al II-lea, șoseaua fiind slab luminată șoferul nu a putut observa la timp o movilă de petris. Vehiculul s'a isbit cu putere peste pietriș și se resturnă, asvârlind în acelaș timp și pe soții Brătianu, care s'au ales cu serioase leziuni, din fericire însă nu grave. Cu o trăsură de piață, adusă de niște trecători, soții D. Brătianu au fost conduși la domiciliul dlor unde a fost chemat în grabă un medic care a dat ajutoarele necesare victimelor, acestui regretabil accident.

Foarte numeroși amici ai soților D. Brătianu, au vizitat Joi locuința acestora interesându-se de starea dlor.

„Dela noi”. Primim la redacție un volum de povești bucovinene cu acest titlu, pp. 100, preț 1 cor. De curând a apărut în tipografia societății „Școala română” din Suceava acest volum dragălas, conținând cinci povești, datorit dlui sublocotenent al reg. 41 *Alexandru Leca Moraru*. E scris cu umorul, hazul și expresiunile chiar ale țărânului bucovinean. Oferă o lectură foarte potrivită pentru răniții români din spitale. Ar fi o binefacere sacrificiul de bani al celor cu dare de mână pentru a pune această carte, venită din sbuciumata Bucovină, în mâinile câtor mai mulți răniți.

Un incendiu uriaș în Constantinopol. „Lokalanzeiger” anunță din Sofia: În apropierea ambasadei germane din Constantinopol s'a pro-

după un incendiu catastrofal, care a avariat între altele și ambasada germană. O clădire în apropierea ambasadei a luat în întregime foc, dar pompierilor le-a reușit s-o stingă. Pagubele sunt foarte mari.

25 care de metal. În cursul zilei de ieri dăruirile de metal a locuitorilor din Arad au sporit la 25 care pline. Bogat și sărac au grăbit la sunetul trâmbiței să dăruiască obiecte de metal, de folos pentru armată.

Două telegrame... Intregim o informație din numărul ultim al ziarului cu publicarea acestor două telegrame:

1. **A Rutenilor maramurășeni.** — „Preoțimea rutenă gr. cat. din Maramurăș, cu prilejul primei congregații comitatense dela invazia dușmană, își întoarce privirile spre tron și se roagă să se îndure preagrațios să primească expresiunea sentimentului de supunere al preoției și poporului rutenesc de sub conducerea sa. Fiți noștri au luptat vitejește pe câmpul de luptă pentru gloria regelui nostru și a patriei maghiare, iar noi acasă sădăm dragostă și credință față de Maj. Voastră și patria maghiară în sufletele încredințate nouă”.

Mihailu Balogh de Hajdudorogh,
locțiitor episcopesc.

2. **A Românilor maramurășeni.** — „Ca vicar episcopesc al bisericilor românești de ritul greco-catolic din Maramurăș, în numele poporației românești din comitat cu adâncă supunere îndrăznesc la aceste zile grele dar glorioase să ne plecăm în fața tronului Maj. Voastre și să ne exprimăm alipirea statornică și neclintită față de patria noastră iubită și credința noastră strămoșească moștenită dela strămoșii noștri. Să dea Dumnezeu ca înaltul nostru domn și rege să ajungă zilele păcii și să poată ca suveran puternic mult timp în fericire să conducă imperiul”.

Tit Bud,
vicar episcopesc.

Aviz către abonații restanțieri.

Rugăm cu stăruință pe toți acei abonați a căror abonament le-a expirat deja, și cari din acest prilej au primit avizul nostru dimpreună cu mandatul postal, — să binevoiască a și-l achita fără întârziere, trimițându-ne abonamentul pe sem. II sau cvartalul III a. c.

Celor ce nu vor să fie seamă de deselex noastre rugămînți, le vom sista expediarea, începând cu proximalul Nr.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Școalele comerciale sup. gr. or. române din Brașov.

(Sfârșit.)

B) Taxe de examene.

§ 11. Examenele de primire și examenele de clasă sunt libere de taxă. § 12. La examenele de clasă private, de câte un singur obiect, se plătește o taxă de 6 cor. de fiecare obiect, care revine profesorului examinator din obiectul respectiv, plus taxa de cor. 4.30 pentru director și certificatul școlar. § 13. Privatistii plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înscrise în acești paragrafi, plus taxa de examen de cor. 80 și taxa de certificat de cor. 2.30. § 14. La examenele de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de cor. 120 și cor. 2.30 pentru testimoniu de clasă. § 15. Absolvenții școlii au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenul de maturitate o taxă de examen de 20 cor. taxă de testimoniu de maturitate 6 cor. și taxă pentru caiete de maturitate 4 cor. La examenele de maturitate din câte unul sau două obiecte, precum și la repetirea examenului întreg, se plătește taxa de 20 cor. și caietele 4 cor. § 16. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înscrise în § 12, 13, 14, ci ele trebuie achitate complet deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii, taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la termenul fixat din orice cauză, pierde taxele plătite. § 18. Elevii de confesiuni străine decât cea greco-orientală și greco-catolică română, pre-

cum și cei din țări străine, plătesc taxele de examene duple.

C) Taxe de certificate școlare.

§ 19. Libere de taxe sunt numai conduitele semestrale și certificatele școlarelor ordinari dela finea anului. § 20. Oricare alte certificate sunt supuse la taxe și anume: a) Certificat anual sau semestral de pe unul din cei 3 ani ultimi costă 2 cor. plus timbru 30 bani. b) Certificat de frecvență, de moralitate etc. costă 1 cor. plus timbru 30 bani. c) Extras de pe certificatul de maturitate costă 5 cor. plus timbru 1 cor. d) Certificate speciale de altă natură costă 5 cor. plus timbru 1 cor. § 21. Dacă certificatul cerut e mai vechiu ca de pe cei trei ani din urmă, taxa se plătește în dobit. § 22. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul I și până cel mai târziu în 28 Februarie v. pentru semestrul II, direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniu sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari, cari n'au din studii cel puțin nota „Bine” și moralitatea „bună”, nu vor fi scutiți de didactru. § 23. Sentiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sunt obligați să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea aceluia nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare. § 24. Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor: 1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale: fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris. 2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Dec v. 3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la termenele arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre aceștia îndepărtare va fi înconștientat părințele, tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțele sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și revizite și folosirea de cărți vechi și necorespunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alăturarea eu numele elevului.

Chipiul și uniforma proprie a școlii comerciale, fiecare elev e dator a și le procura la intrarea în școală, fiind obligatorii pentru toți elevii. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarelor să se adreseze la Direcțiune.

Kenjiro Tokutomi

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.

(Urmare) (35)

VII.

Viițoarea.

Strigătul prelung, pe care omul, care trăgea *kūruma* în fuga mare, îl scotea din când în când, anunță în casa Yamaki sosirea stăpânului.

Yamaki tocmai făcuse baie, și când intră în casă, se trânti pe o pernă albă, și-și încrucișa picioarele sub el, ca Turcii. În alcovul din spatele lui, flori timpurii de iris înfloreau în vase de pământ. Yamaki era vesel și mulțumit de el.

I se aduse prânziul, și dânsul beu unul după altul câteva pahară de saké și se uită vesel la nevasta sa care-l servea la masă.

O servitoare intră aducând jurnalele.

— Ce mai este nou în Coreea? Ah, *ultima-tum!*... Și China, care trimite trupe! Drace! Sigur că și Japonia o să trimeată... Deci, răboiul este inevitabil... Ce ocazie bună de a câștiga bani... O-Sumi, bea și tu un pahar, în sănătatea evenimentelor ce vor urma...

— Adevărat că o să fie răboiul?

— Este foarte probabil. O să fie bine! Știi, O-Sumi o veste? M'am întâlnit cu Chijiwa și mi-a spus că lucrurile merg bine și repede.

— Va să zică s'a hotărât? Takeo vrea?

— De unde! Takeo este dus și nu este chip să consimtă. Dar O-Nami-san iar a vărsat sânge și doamna Kawashima care a pierdut orice speranță de vindecare, s'a hotărât s'o isprăvească în lipsa lui. Mai ales dacă Chijiwa o să i

dea zor. Dacă Takeo ar fi aici, ar fi foarte greu, și de aceea, mama lui vrea să se grăbească... Pe urmă, totul va merge după cum ne-am pus noi în gând. Și acum, doamna mea, bucură-te.

— Biata O-Nami-san! Mi-e milă de ea!

— Ce femeie ciudată mai ești și tu! La început, nu știai cum să te scapi de Nami-san, și acum, când lucrurile sunt gata, o plângi. Nu te mai gândi la fleacuri, mai bine gădește-te cum să punem pe fata noastră, pe O-Toyo, în locul ei.

— Mi-e teamă că Takeo o să se supere rău, când s'o întoarce și n'o mai găsi pe Nami.

— Se prea poate, dar supărarea lui nu va avea urmări. La urma urmei, Takeo este bun băiat, și când o vedea pe mama lui plângând, o să tacă: sunt sigur. Lucrurile or să meargă bine. Mai bine să vorbim de ceva mai de seamă, să vorbim de doamna O-Toyo... Vom aștepta până ce lui Takeo o să-i treacă supărarea și atunci vom trimite pe O-Toyo — chiar dacă nu o va pofti — în casa lor, sub cuvânt ca să învețe bunele maniere. Negreșit, vom plăti pensiunea și toate celelalte cheltuieli... Da... da; n'o să fie așa de greu, căci totul depinde de toanele în cari se va găsi bătrâna. Pe urmă, când O-Toyo va fi baroneasa Kawashima, când visul său va fi împlinit, atunci socrul lui Takeo, adevărat eu, va îngriji de casă... deoarece Takeo este cam copil. Ce bine o să fie... dar acum să ne gândim la O-Toyo.

— Nu vrei puțin orez?

— Tu ar trebui să te ocupi puțin de educația ei, căci O-Toyo nu știe cum se duce casa. Le-nea asta, și ciudățenia ei, ar face să-și piardă răbdarea și cea mai bună soacră...

— Bine, dar eu nu pot să-i dau educația pe care aș vrea eu, căci tu-mi spui mereu că...

— Mie, știi bine, nu-mi plac scuzele acestea. Fapte, fapte, nu vorbe. O să te învăț eu, cum ar trebui să-i dai educația. O-Toyo!

(Va urma)

Ultima oră.

CONSILIU DE MINISTRII ROMÂN.

București. — Un consiliu de miniștri s'a ținut Sâmbătă înainte de amiază, acasă la d. I. I. Brătianu, prim-ministru și ministru de răboiu.

CONSĂTUIRI LA MINISTERUL DE EXTERNE AL ROMÂNIEI.

București. — Dnii Wopicka, ministrul Statelor-Unite și Mariukovic, ministrul Serbiei, a avut alaltăieri, o lungă întvedere cu d. Porumbaru, ministru de externe.

IMPĂRATUL WILHELM PE FRONTUL DELA IVANGOROD.

Cracovia. — Impăratul Wilhelm s'a dus cu automobilul la Radom, iar de aci la armatele de pe frontul dela Ivangorod.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Aviz abonaților din România.

Fiindcă poșta din Țară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Ungaria, rugăm stim. noștrii abonați, ca abonamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: Dlui Inginer Grigore Dabija — București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de incassări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor întrebări ce neconțin primeam în chestie dela abonații noștri din Țară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Se caută

UN PRACTICANT sau PRACTICANTĂ

în farmacia dlui Simeon Oniciu din Abrudbănya (Alsófehér m.). Condițiuni favorabile, aplicare momentană. Concurenții să se adreseze susnumitului. O 2478—2

Halucinațiile pressei moscovite.

Megalomania rusă. — Europa la picioarele Rusiei?..

Odesa, 13 Iulie.

In urma rușinoaselor înrângerii din Galitia, *pressa* oficioasă rusă, în speranță că va împiedeca dacă mai este posibil, izbucnirea revoluției, a început să hrănească cu iluzii populațiunea desnădăduită, iluzii absurde și ridicole, scriind că succesul final al războiului va fi de partea Rusiei, care va dicta pacea la Berlin.

Pentru ca această inchipuire să prindă, *pressa* oficioasă rusă în lipsă de argumente serioase, recurge la preziceri mai mult sau mai puțin interesante, din cari trage concluzii grandioase de altfel, ca cel mai târziu în luna Decembrie, Europa va fi la picioarele Rusiei.

Asa ziarul „Odeschi Listoc”, considerat ca organ oficial guvernamental militar de aci, publică cu litere mari și în loc de frunte, următoarele preziceri ale ilustrului (?) strateg american colonelul Harison, cu privire la rezultatul războiului actual:

„In luna August — spune colonelul Harison în prezicerile sale publicate de „Odeschi Listoc”. — Italia va ocupa Trieste și Pola, iar Rusia va zdrobi armatele germane.

Tot în această lună vor intra în acțiune alături de împătrita înțelegere, România și Bulgaria.

In cursul lunii Septembrie va începe înaintarea generală printr-o ofensivă viguroasă a armatelor înțelegerii pe toate fronturile.

Armatele italiene se vor uni atunci cu cele sârbești, invadând Dalmația, Croația, Bosnia și Herțegovina cu tot litoralul Adriatic al Austro-Ungariei; trupele ruse vor continua cu vigoare ofensiva în timp ce Constantinopolul și Dardanelele vor fi cucerite printr'un formidabil atac combinat pe apă și pe uscat.

In luna Octombrie trupele germane vor fi gonite din Franța și Belgia, iar Rusia va recuceri Bucovina și Galitia, pătrunzând în Ungaria până la Budapesta, pe care o va ocupa. Germania va fi forțată apoi să evacueze în întregime Curlanda și Prusia orientală, ce vor fi luate în stăpânire de Rusia.

Luna Noembrie e rezervată zdrobirei complete a puterilor centrale. In această lună trupele ruse vor rupe ultimul front german până la râul Rin, unde se vor uni cu cele franceze și engleze, deasemenea victorioase.

In Decembrie, Germania complectamente zdrobită va cersii pacea, care însă va fi dictată de aliații la Berlin, în astfel de condițiuni, încât liniștea Europei să fie asigurată pentru totdeauna, prin desființarea de fapt a militarismului german.

Fără a garanta autenticitatea acestor preziceri ale colonelului american Harison și cari pot fi o stupidă invenție a ziarului rus, am ținut totuși să le înregistrăm cu titlu de simplă curiozitate, numai pentru a se vedea ce ce iluzii e hrănit poporul rus, în timp ce armatele țării Nicolae înfrânte fug spre interiorul țării.

Atitudinea Bulgariei.

Bulgaria cere avantaje sigure. — Relațiile cu România. — Tratatul cu quadrupla înțelegere. — Armata bulgară.

Oficiul bulgar „Echo de Bulgarie” publică următoarele declarațiuni făcute zilele trecute de primul ministru Radoslavoff, trimisului special al ziarului „Le Temps”, d. Marcel Dunau:

„Orientarea generală a politicii externe a Bulgariei n'a suferit nici o modificare în cursul ultimelor luni. Guvernul meu era convins, că interesul Bulgariei era să mențină neutralitatea ce adoptase în conformitate cu dorințele triplei înțelegeri. Poate această situație să dureze nedefinit? Nici eu nu cred: dar pentru a ne decide să intrăm în acțiune, trebuie să ni se ofere avantajii sigure, cari să compenseze sacrificiile ce va trebui să ne impunem. Dacă ne angajăm în luptă, aceasta o facem numai cu certitudinea de a realiza definitiv aspirațiile noastre naționale.

Se știe la Paris: toate gândurile Bulgariei sunt îndreptate spre Macedonia și primele convorbiri ce ați avut v'au convins de sigur că poporul bulgar revindică cu unanimitate această provincie, care este Alsacia-Lorena noastră.

Nici unul din noi nu poate uita că traseul actual lasă afară din frontierele noastre un milion și jumătate de Bulgari, pe cari victoriile noastre asupra Turcilor ne permiteau să-i credem liberați definitiv de un jug străin. Vecinii no-

ștri pretind, că au anexat o populațiune slavă, frământată, cu adevărat de mulți ani prin propaganda bulgară, dar care poate accepta naționalitatea sârbă.

In realitate, Macedonia este atât de profund bulgară, încât 600.000 din locuitorii ei s'au refugiat în regatul nostru mai bine decât să devină supuși străini. Noi i-am instalat în noua Bulgaria, și grație unor avansuri, cari le-au permis să cumpere unelte și vite, ei formează acum un element aproape prosper al națiunii noastre.

Raporturile noastre cu România încă sunt multumitoare. Știți că 500 mii de Bulgari trăiesc acum în România și până în Basarabia rusă. Independența României realizându-se înainte de a noastră s'a întâmplat adeseori, că Bulgarii, pentru a scăpa de jugul turc, au devenit supuși români. România și-a câștigat recunoștința, cari vor cimentea apropierea celor două țări.

Cât despre quadrupla înțelegere, noi am răspuns declarațiunilor sale, cerând mai multă precizie. „Bulgaria pentru a se decide la un nou războiu după cele două campanii, cari au costat-o sacrificii atât de grele, trebuie să știe mai întâi ce va câștiga de aici. In ziua, când se va decide să intervină, trebuie să fie totul regulat. Unii au crezut că văd în răspunsul nostru din urmă un mijloc de târăgăneală. Pot să vă asigur că acest răspuns a fost conceput cu toată seriozitatea.

Actualmente sunt în curs numai două negocieri oficiale. Aceea cu quadrupla înțelegere și aceea, pe care o urmărim cu Turcii în chestiunea drumului de fer din Tracia. Până acum, conchide d. Radoslavoff, orientarea politicii bulgare, cum v'am spus, nu s'a schimbat, dar totuși există un element nou. Armata noastră, care era epuizată în urma războaielor dela 1912—1913, acum este reconstituită mai puternică decât oricând, cu un cadru de ofițeri tineri, activi, plini de credință, și având experiența războiului.

Cu această armată suntem gata pentru toate eventualitățile.

† George Șuta protopop în Borlești.

(Pro memoria.)

Venind dela mănăstirea din Radna, la marginea Murășului dinspre Lipova, am primit tristă veste, că George Șuta, protopopul din Borlești a răposat în 29 Iulie st. n. Cu toate, că am fost așteptat la știrea cea-asta, m'a cuprins o tristete, care nu-mi va trece fără a lăsa după sine urme...

Tremur de sfilă înaintea icoanei lui. Il văd înaintea ochilor mei sufletești așa cum a fost: slab la trup, vioi la mișcări, întotdeauna tânăr „în cugete și simțiri”. Il urmăresc în cosciug; îl văd în groapă și în mormânt. Sub umbra crucei din cimitir — lângă nepoata-sa — își doarme somnul lin; priveghetoriale cântă duios, iar luna întristată își revarsă lumina cernită. Acolo la mormânt vedem și mai mult... Acolo vedem mai bine ca oricând, că ce au pierdut Sătmărenii, că ce au pierdut credincioșii din Borlești în cela ce a fost George Șuta.

Unii plâng în decedatul pe preaiubitul lor soț, tată, bunice și frate, alții pe înflăcăratul român și bun coleg; noi cei tineri, cari de multeori îi ceream sfaturi în pornirile noastre românești căutam vr'o vorbă de mângăiere, iar credincioșii lui un sfat părintesc.

Glăsul lui dulce nu se mai aude... E liniște și tăcere în preajma mormântului lui. Totuși din freamătul frunzelor și din bruii uscați de pe mormânt din când în când par'că se aud vorbele sfinte scripturi: „Și a încetat a învăța pe feciorii săi, și tinzându-și picioarele sale pe pat, a murit...”

Ai încetat dragă bade George să ne înveți cu graiul viu, ai încetat să propovăduiești legea iubirii lui Hristos, Ți s'a stins glăsul cu care ne îndemnai la fapte creștinești și românești, dar duhul Tău a rămas între noi. Duhul acela cu care ai condus aproape toate adunările noastre Sătmărene, duhul acela tineresc și românesc ne va conduce în cărările vieții noastre

pe noi pe toți, cari am fost mucenicii tăi sinceri și devotați...

Te-ai dus dintre noi ca un călător obosit de anii vieții, slăbit de sarcina nu ușoară, dar dulce al apostolatului; Te-am văzut ajuns în vârful muntelui privind asupra drumului lung ce l-ai parcurs în viața lungă de 71 ani...

Frumos drum ai făcut! Acesta îl presăram cei cari te-am iubit cu floricelele dragostei, iar cei cari nu te-a cunoscut bine, acum ți se închină ca celui mai bun preot și Român din Sătmăr.

Multe lucruri îți putem mulțumi. Și putem să mărturisim fără exagerare, că ai fost între cei dintâi apostoli adevărați ai com. Sătmăr...

Ai murit trupește, dar în sufletele noastre vei trăi pururea! Trăești în conștiința noastră și până ce Sătmărul va fi Sătmăr, amintirea ta nu-i ștearsă din sufletele noastre; te bucuri de onoare, cinste și viață. Trăești prin munca ta cinstită, care o ai avut a formarea sufletului și caracterului tinerilor noștri Români. Trăești prin cuvintele acele înțelepte, cari din Duminecă în Duminecă le-am auzit de pe buzele tale, iar de povețele drepte, cari ni le-ai dat în zilele aceste de mare încercare și desnădejde o să ne aducem aminte și în vremuri de pace și de bine. Și pe atunci o să-ți păstrăm un locșor convenit în sufletul nostru, unde va fi păzită și îngrijită dragostea noastră nefătărită și pe atunci o să-ți fim vrednici urmași ca din Sătmăr — să fie Sătmărul fericit, plin de lumină și viață românească.

Credeul acesta l'ai mărturisit și ni l'ai lăsat nouă spre moștenire. Iar noi cei ce plângem acum de jale în jurul mormântului tău, o să plângem odată împreună de bucurie, că ni s'a realizat visul.

Vasile Popa.

Importanța cetății Varșovia.

La începutul războiului dintre Rusia și puterile centrale s'au făcut, în diferite rânduri, aprecieri asupra cetății Varșovia. Deoarece cu ocazia mobilizării, Polonia a fost în parte evacuată de Ruși, se găseau mulți cari afirmau că și cetatea va fi evacuată. Aceste svonuri erau doară dorințe. Rușii nici nu se gândeau la așa ceva.

Varșovia, capitala Poloniei rusești, are azi peste 700.000 de locuitori. Ea este cel mai important oraș al Rusiei vestice, atât prin mărime cât și prin bogatele sale resurse și mai ales ca centru politic și industrial. Pe lângă nenumărate străzi, se unesc acolo, pe țărmul ostic al Vistulei trei căi ferate: a) cea din Petrograd, via Wilna, b) din Plozk prin Wolkowysk și Siedlez și c) din Moscova prin Smolensk și Brest Litovsk. Pe țărmul vestic se unesc căile ferate: d) din Kalisch prin Lodz și e) din Bendin prin Czenstochau. Varșovia este dar un foarte important nod de căi ferate, care face ca să aibă și o mare importanță militară, în conducerea războiului.

Situația orașului, așezat pe un râu navigabil, sporește și mai mult aceste calități, Vistula fiind un obstacol puternic care desparte Polonia rusească de Hinterland. O armată rusă care ar opera în Polonia la vest de Vistula ar fi așa dar despărțită de Hinterlandul ei de unde i-ar putea sosi trupe, munițiuni etc. Cetatea Varșovia însă fiind depozitul cel mai însemnat din Rusia vestică, ar putea lipsi pentru câțva timp de hinterlandul ei, și tot cetatea este aceea care-i asigură această legătură cât timp nu este impresurată.

Vistula, prin lățimea ei până la 1000 m., prin cantitatea apei și natura țărmurilor, este un mare obstacol care nu ar putea fi trecut decât peste podurile existente, unul la Ivangorod și altul la Varșovia, adică 100 klm. unul de altul. Construirea de poduri de războiu necesitează mult material și e foarte greu de executat sub focul inamicului. De aceea, asigurarea posesiunii podurilor este de mare valoare pentru operațiunile militare. E firesc deci că Rușii să se fi opus cât mai mult la ajungerea inamicului la poduri și de aceea au construit la Varșovia un indoit cap de pod. Înaintarea pe Vistula, mai ales în timpuri ploioase, este foarte grea, din cauza naturii pământului. Capetele de pod dela Varșovia și Ivangorod asigură armatei rusești o mare libertate de acțiune, după cum au și dovedit-o evenimentele din a doua perioadă a războiului. Înaintarea aliaților începută la Octombrie ajunse pe la mijlocul lunii după mai multe succese până lângă Vistula. La 15 Octom-

vrie Germanii respinseră un atac al Rușilor de pe linia Ivangorod-Varșovia și se apropiară de Varșovia. La 23 Oct. trupele germane învinsă acolo 2 diviziuni rusești la Ivangorod luând acolo la 27 Octombrie 10.000 Ruși prizonieri. Rușii văzând pericolul ce-i amenința, aduseră ajutoare din Galiția și hinterland cari apărură din Ivangorod, Varșovia și Nowogeorgiewsk și cari produsă a degrupare a aliaților. Acesta a fost rolul jucat de numitele cetăți cu ocazia operațiilor ofensive ale armatei rusești.

Cetatea Varșoviei favorizează și defensiva. Fiind înfrânte armatele ruse în Polonia, cetatea le va acoperi retragerea peste Vistula, iar linia ferată de pe țărmul estic al fluviului Ivangorod-Varșovia, le permite să apară cu forțe neașteptate la unul din cele două capete de pod sau chiar la ambele. Prin unirea sa cu cetățile Nowogeorgiewsk și Zegrze, Varșovia formează piața de arme Vistula-Narew, după cum o numesc Rușii, iar spațiul protejat de aceste 3 cetăți are o suprafață de 300 km. pătrați, adică cu 50 km. pătrați mai mult ca suprafața Vienei. Cetatea are mari aprovizionări și fabrici pentru orice articole necesare războiului; este străbătută de linii transversale și de circuituri cari unesc cele 3 cetăți și obiectivele lor între ele. Așa dar piața aceasta de arme poate cuprinde o mare armată pe care o poate repartiza și dirija cu înțelepciune acolo unde nevoia ar cere-o.

Din cauza unei atari importante a cetății este de prevăzut că nu va fi niciodată evacuată benevol, ci numai în urma unor lupte violente.

După părerea rusească, Varșovia este o cetate de primul rang. Inceputul întăririlor s'a făcut la 1832. După înăbușirea revoluției poloneze din 1830 s'a clădit pe țărmul stâng al fluviului cetatea „Alexandria”, pe sprijin de bastioane. Azi nu mai servește decât ca depozit și cazarmă. Ca orice cetate modernă, ea azi e constituită: a) din centru și b) din centura de forturi. Centrul constă din 5 lucrări. Centura are pe țărmul stâng 10 forturi principale iar pe cel drept șapte.

Forturile sunt la 2-4 km. unul de altul și la 5-6 km. de oraș. Așa dar orașul nu ar fi apărut contra unei bombardări de calibre mari. Forturile sunt apărate de obstacole diferite și de ape. Spațiile dintre forturi sunt flancate cu tunuri cu tragere repede. Toate forturile sunt unite între ele prin cale ferată de centură, iar cu orașul prin linii radiale. Cetatea este înarmată cu 1400 guri de foc. Cupolele și oțelul betonat au fost întrebuințate pretutindeni unde tactica o cerea. Lucrările au o înălțime de vre-o 40 de metri deasupra nivelului Vistulei. Rușii vor face tot posibilul spre a se menține cât mai mult timp în acele pozițiuni puternic pregătite.

Mulțumita M. S. monarhului către armata de sud.

Budapesta, 31 Iulie.

Maj. Sa monarhul a adresat arhiducelui Eugen următorul ordin către armată și flotă:

De săptămâni bravii mei soldați originari din toate părțile monarhiei s'au războit cu dușmanul în preponderanță cantitativ. Atât conducătorii, cât și soldătimea, fără considerație de rang, bărbăți în vârstă și luptători tineri se întrec în vitejia disprețuitoare de moarte. Pe vărfuri de munți, în ținutul neumblat al Carstului și pe mare au săvârșit astfel de fapte ce sunt demne de înaltașii lor cari împotriva aceluiaș dușman s'au luptat și l'au învins. Spulberați acea idee fixă a dușmanului că ne poate invada țara cu mulțimea trupelor lui intrate sub arme.

Aveți încă de isprăvit o grea muncă. Dacă însă trupele conduse atât de eminent și ireproșabil cu o adevărată însuflețire și-au pus în câmpână forțele, atunci vor deslega cele mai ponderoase probleme. Deslegați-le spre cinstea noastră și binele patriei.

Cu recunoștință amintesc de strălucitoarele fapte războinice, uimită privește țara către vitejii săi fii cari se luptă pe uscat și pe mare și pune încredere în voi pentru a păzi cu credință sudvestul monarhiei.

Viena, 29 Iulie.

FRANCISC IOSIF, m. s.

Totodată Majestatea Sa monarhul a adresat arhiducelui Eugen un autograf și l'a decorat cu crucea militară pentru merite clasa I. cu însemn de războiu.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar - ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 31 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: Armata arhiducelui Iosif Ferdinand a ocupat ieri după amiază Lublinul. Aripa stângă urmărindu-l pe inamic a trecut râul Bistra.

Trupele germane au înaintat în jos pe râul Wieprz și se apropie dinspre sudvest către orașul Cholm.

Inamicul încearcă în diferite puncte, ca să reziste din nou în pozițiuni construite prealabil, dar atacăm pretutindeni. La nord-vest dela Ivangorod forțele germane cari au înaintat pe țărmul estic al Vistulei au respins atacuri violente. Rușii au suferit mari pierderi. În Galiția orientală situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: Atacurile infanteriei italiene împotriva capului de pod dela Gorizia au încetat ieri deplin. Artileria inamicului a întrebuințat împotriva pozițiilor noastre de pe marginea platoului, ca și până aci, mari cantități de muniție.

În regiunea de graniță din Carintia au avut loc mai multe ciocniri. 3 batalioane italiene după o preparare intensă cu artileria, au atacat pozițiile trupelor noastre pe Palul mic. Inamicului i-a reușit să pătrundă într'un tranșeu avansat. După o luptă grea l-am respins pricinindu-i mari pierderi. Am respins trupele ce avansaseră la strămoșia Lodinut (la nord dela Panaro), deschizând focul în mod surprinzător asupra lor dela o distanță de tot mică și aruncând asupra lor granate de mână. Unul dintre detașamentele noastre avansate pe coama de graniță la sud de Malborgheto a evacuat o pozițiune le observare în fața forțelor inamice covârșitoare. În Tirol artileria italiană a bombardat fără succes platourile Folgaria-Lavarone. Atacul unor forțe inamice slabe în regiunea Monte-Cristallo l-am respins în mod sângeros.

Berlin, 31 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Ieri, dimineață am cucerit cu asalt edificiile din marginea apuseană a localității Hooge ce se găsește la Ost dela Ypern, cari edificii au rămas încă în stăpânirea inamicului cu prilejul atacului care l-am întreprins în 3 Iunie împotriva acestei localități, precum și un punct de razăm la sud dela drumul de țară ce duce la Ypern. După amiază și noaptea am respins contraatacurile inamicului. Am capturat 4 mitraliere, 5 zvârlitoare de mine și câțiva soldați englezi. Numărul morților găsiți în tranșeele inamicului dovedește că a avut mari și sângeroase pierderi. În Vosgi luptele desparate date pentru linia Lingenkopf-Bareukopf s'au liniștit. Pe Lingenkopf inamicul țin în stăpânire o parte din pozițiile noastre. Schratzmaas și Barenkopf, cari le-am pierdut trecător, încă sunt în posesiunea noastră. Francezii au aruncat în mai multe rânduri, la spațiile frontului nostru dela Aisne, bombe asupra Chamny-Tengier și, altor localități. Ca rețorsiune am bombardat gara dela Compiègne.

Escadrile aeriene franceze au aruncat ieri bombe asupra Pfalzburgului, Savernei, la nord de Renau și asupra Freiburgului, iar escadrilele aeriene germane s'au răsunat pentru aceasta aruncând după amiază bombe asupra stațiunii de aviație dela Luneville. Aviatorii inamici au pricinuit pagube neînsemnate. Tunurile noastre de apărare au pușcat lângă Freiburg un avion francez, doborându-l la pământ.

Pe frontul oriental: La nord-vest dela Londra și la nord dela Govorowo, lângă drumul de fier, la ost dela Rozan ofensiva noastră progresaază. Ieri am făcut prizonieri 1890 Ruși și am cucerit 3 mitraliere.

Pe frontul sudoriental: Trupele colonel-generalului Woyrsch, cari au trecut pe țărmul drept al Vistulei înaintază spre ost dând lupte încăpăținate. Toate contraatacurile întăririlor rusești aduse în grabă în luptă au dat deplin greș. Numărul prizonierilor a sporit cu 7 ofițeri, între cari un comandant de regiment și 1600 soldați de rând.

Se pare că inamicul vrea să opună armatelor aliate ale mareșalului Mackensen, cari îl urmăresc, o nouă rezistență cam pe linia care se întinde dela Nowo-Alexandria lângă Vistula, peste înălțimile ce se găsesc la nord de Lublinul ocupat ieri după amiază, până în regiunea la sud de Cholm. Il atacăm pe inamic pretutindeni.

Trupele germane au făcut în luptele date în 30 Iulie

lângă Bistrița-Piaski 4930 prizonieri și au cucerit 8 tunuri și 8 mitraliere.

Budapesta, 1 August. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: Intre Vistula și Bug a izbucnit ieri din nou luptele în numeroase puncte. Aliații noștri l-au respins pe inamic la sud-vest dela Dubienka, la sud dela Cholm și dela Leczna.

La nord de Lublin trupele noastre au respins puternice contraatacuri, continuând să atace. La Kurov, o divizie germană încadrată în armata condusă de arhiducele Iosif Ferdinand a ocupat cu asalt două linii inamice așezate una după alta. Trupele austro-ungare au cucerit drumul până la Nowa-Alexandria.

Pe țărmul estic al Vistulei și lângă Lublin inamicul opune încă rezistență, dar mai spre est, în regiunea până la Bug a continuat azi dimineață să se retragă. Regimente germane urmărind pe inamic au trecut azi înainte de amiază prin orașul Cholm.

În Galiția orientală situația nu s'a schimbat.

Trupele germane ce au înaintat la nordost de Ivangorod pe țărmul drept al Vistulei au răpit ieri Rușilor un important punct de razim.

Forța armată a aliaților ce luptă sub comanda supremă austro-ungară a făcut prizonieri în cursul lui Iulie 527 ofițeri ruși, 126.311 soldați de rând și a cucerit 16 tunuri, precum și 202 mitraliere.

Pe frontul italian: Luptele mai mici date în regiunile de graniță din Tirol și Carintia s'au terminat și ieri favorabil pentru noi. În regiunea Castel Terino am surprins două companii inamice și le-am pricinuit pierderi grele. Bersaglierii întreprinzând un atac împotriva pozițiilor noastre în fața cu Hoher Trieb (înălțime la graniță la ost de Plücken) au străbătut în unele locuri până la liniile noastre; rezervele noastre l-au respins cu asalt pe inamic care a suferit pierderi grele în focul tunurilor noastre.

Berlin, 1 August. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul oriental: La nord dela Niemen au avut loc lupte de o importanță locală.

La nordost dela Rozan am progresat. Contraatacurile Rușilor le-am respins.

În cursul lui Iulie am capturat între Marea-Baltică și Pilița 95.023 Ruși, 41 tunuri (între aceste 2 grele), 4 zvârlitoare de mine și 230 mitraliere.

Pe frontul sud-oriental: Trupele noastre ce au înaintat peste Vistula la nord de Ivangorod, au respins contraatacurile violente ale Rușilor. Prin atacul nostru ce a urmat imediat după aceasta am ocupat înălțimile dela Podzazze și am făcut peste 1000 prizonieri.

Pe frontul din regiunea litoralului, din regiunea Krnului până inclusive capul de pod dela Gorizia afară de canonada artileriei și tentative de atac mai mici ale inamicului a fost în general liniște.

Pe marginea platoului Karstului, inamicul a întreprins ieri în cursul zilei și azi noaptea, în repetite rânduri atacuri puternice împotriva părții proeminente spre apus a pozițiilor noastre. La ost de Polazzo lupta încă nu s'a terminat. Un atac întreprins de Italiani noaptea dinspre Selz și alte 3 dinspre Vermeghiano le-am respins pricinindu-le pierderi grele.

Intre Vistula și Bug inamicul a opus ieri nouă rezistență. Trupele germane, i-au scos pe Ruși în cursul zilei din pozițiile lor, lângă Kurov (la ost dela Nowa-Alexandria), la sud dela Leczna, la sud și sudvest dela Cholm, precum și la sudvest dela Dubienka. Inamicul a continuat apoi să se retragă de ambele părți ale Bugului, precum și pe frontul dintre Bug și regiunea la sud dela Leczna. Prin orașul Cholm am trecut urmărind pe inamic.

Pe frontul sudestic au căzut în mâinile Germanilor în Iulie: 323 ofițeri, 75.719 soldați, 10 tunuri și 126 mitraliere.

Budapesta, 2 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusec: Aliații noștri au reținut ieri la Domasev, în fața cu gura Radomkei, noi succese.

La apus dela Ivangorod regimentele ardeleni au luat prin atacuri cu baioneta 8 puncte de razim betonate, construite treptat, iar din aceste 4 le-a luat singur regimentul de infanterie Nr. 50 compus din Români. În jur de Ivangorod semicercul se strânge tot mai mult. Am făcut prizonieri 15 ofițeri și 2300 soldați, am capturat 29 tunuri între cari 21 grele, mai departe 11 mitraliere, un depozit mare de instrumente și multă muniție și diferit material de război Trupele noastre probate din Ardeal pot serie cu drept aceasta zi între cele mai frumoase zile ale istoriei lor glorioase.

ANUNT.

Caut UN PRACTICANT sau PRACTICANTĂ cu maturitate în farmacia din Szászváros (Orăștie).

Cornel Demeter, farmacist.

(De 2474—4).

SALAMĂ EXCELENTĂ în pachete de câte 5 kgr., per kgr. 5 cor. 20 fil., cu ramburs expediază Friedman Herman, fabrică de salamă, Szatmár. (Fi 2477—2)

Ministerul Finanțelor

Diracțiunea Contabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.

Nr. 56098 din 23 Iunie 1915.

Publicațiune.

A 88-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1896, împrumutul de 90.000.000 lei, se va efectua în ziua de 19 Iulie (1 August) 1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în Monitorul Oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de 794.500 lei, în proporția următoare:

40 titluri de	5.000 lei	200.000 lei
95	2.500	237.500
238	1000	238.000
238	500	119.000

611 titl. p. o valoare nomin. de: 794.500 lei.

Publicul este rugat a asista la tragere.

p. Directorul Contabilității Generale a Statului și Datoriei Publice,

D. Popovici

Haine de vară,
 pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pănură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în **stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pănuri și de curățitorie chimică,** aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainelor de pănură și de mătăasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparaază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

Luca József, vopsitor de pănuri și curățitor chimic **Szeged.**

TELEFON: 994. Prăvălie și stabiliment principal: str. Laudon, nrul 9., colțul pieței Valeria. (Lu 2106) TELEFON: 994.

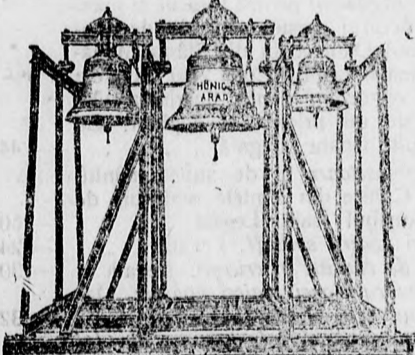
STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită mare fabrică de mobile din sudul Ungariei (Versecz). Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate. Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezontor brevetat este alcătuit așa că fortifică nu numai un sunet, ci și alt sunet armonice și astfel asemenea acordului dă un sunet plin, puternic și sărbătorește precum și adânc.

Echipamente p. clopote de fer Staluri " " " " Prospekte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig
 fabrică de clopote brevetată
 Arad, str. Rákoczi nr. 11-28.

NOUĂ prăvălie de obiecte mecanice. **NOUĂ** prăvălie de obiecte mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în **Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losoneczy-tér 16,** lângă biserica catedrală, am deschis **O excelentă prăvălie de obiecte mecanice** corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță. Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
 Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La „Croitoria universală”
I. PETRAȘCU
 SIBIU, Str. Cisnădiei 30
 Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :
 Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—30).

NOUĂ prăvălie de instrumente muzicale!

PULTER VENCEL
 fabricant de instrumente muzicale
 Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
 (Lângă Palatul Cultural).

Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI noi și vechi și pentru școală, CITERĂ și clarinete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, harmonice și părți de instrumente etc. etc. **GRAMOFOANE** și **PLĂCI** în asortiment bogat. **CORZI** (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios. (Pu 1847)

LA „LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, STRADA DEĂK FERENC NUMĂRUL 20

SE AFLĂ DE VÂNZARE CĂRȚI DE
RUGĂCIUNI, BISERICESTI, LITERARE, POPULARE ETC.

<i>Dor și jale</i> , Căntece din războiu (1914—1915). Cu o prefață de Dr. I. Urban Iarnik	1—
<i>Căntece din războiu</i> , I Vitejești. Adunate de Dr. D. Cioloca	—40
A. Vlahuță, »Dreptate«. Nuvele	2—
<i>Munții noștri</i> , »Țara țopilor«. Despre trecutul munților apuseni ai Transilvaniei. Date adunate din autori, manuscrise și tradiții de Rubin Pațiția sen.	1'60
<i>Augusta Rubenescu</i> , »Pentru copii cei buni«. Povești. Legată frumos	1—
C. Colodi, »Păjâniile lui Țândărică« (Poveștea unei păpușe de lemn) cu 56 ilustrațiuni	1'50
Al. Ciura, »In războiu«	1—
Henrik Sienkiewicz, »Prinoșoarea«. (Judecata lui Jupiter)	—20
Ioan Agârbiceanu, »Arhanghelii«. Roman din viața românilor ardeleni	3—
Ioan Agârbiceanu, »Schițe și povestiri«	2—
Ion Dragoslav, »Volintirii«	1'80
Delavrancea, »Viforul«. Dramă în 4 acte	2'50
D. D. Pătrășcanu, »Timotheiu Mucenicul«	2—
I. Irimescu — Căndești, »Pe drumurile cadrilaterului«. Impresii și note	1'50
Haralamb G. Lecca, »Dincolo«. Din Dunăre în Balcani	1—
Goethe, »Faust«. Tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun	1—
Björnsterne Björnson, »Mary«. Roman tradus de Horea Petra Petrescu	1—
G. Rotică, »Poezii«	2—
Ioan Adam, »Pe lângă vatră«. Pilde și glume țărănești	1'50
V. Alexandri, »Poezii populare ale românilor«	1'50
Ion Bârseanu, »Dor pustiu«	1'50
Guy de Maupassant, »Povestiri alese« Trad. de M. Sadoveanu	2—
Ion Ciocârlan, »Traitul nostru«	1'50
S. Mehedint, »Către noua generație«	1'50
M. Sadoveanu, »Floare ofilită«. Roman	2—
»Povestiri de seară«	2—
C. Sandu-Aldea, »Ape mari«	2—
Vasilie Pop, »Iubirea e biruitoare«	2—
I. Slavici, »Mara« Roman	2—
Alexandru T. Stamatiad, »Din trâmbețe de aur«. Poeme	2—
N. N. Beldiceanu, »Chilia dragostii«	1'50
Ioan Adam, »Vorbe de clacă«	1'25
Cum să trăim? »Sfaturi medicale« de Doctorul F. Grünfeld	—50
M. Maeterlinck, »Ciclu morții« Trad. de A. T. Stamatiad	1'25
N. Iorga, »Oameni cari au fost«. Amintiri și comemorări	3—
N. Bălcescu, »Istoria românilor sub Mihai-Vodă Viteazul«	2—
I. A. Basarabescu, »Vulturii«. Schițe și nuvele	1'50
N. Iorga, »Istoria armatei românești Vol I.«	2'50
Ludovic Daus, »Străbunii« Roman	2'50
Ioan Ciocârlan, »Inimă de Mamă«. Schițe și nuvele	2—
Björnsterne Björnson, »Synnöve Solbakken«. Trad. de N. Ciotori	1'50
D. N. Ciotori, »Calea Robilor« Povești	1'50
Octav Minar, »Eminescu în fața justiției«	1—
Natalia Negru, »Mărturisiri«. Nuvele	2—
»Fabiola sau biserica din catacombe«	2'50
Constantin I. A. Nottara, »De dincolo de moarte«	3—
R. Rosetti, »Păcatele Sulgerului«	2—
Th. D. Speranția, »Alte anecdote populare«	2—
M. Lungianu, »Zile senine«. Icoane dela țară	1'50
O. Goga, »Din umbra zidurilor«. Poezii	2—
Nicolae Filimon, »Ciocoi vechi și noi, sau ce naște din pisică șoareci mânăncă«	1'50
I. L. Caragiale, »Teatru«. Opere complete	2—

I. L. Caragiale, »Momente, schițe, amintiri«. Opere complete	2—
Ioan Adam, »Năzuinți«	1'50
N. Petra-Petrescu, »Ilie Marin«. Istorie pentru tinerime	1'50
Păscălie sau carte de zodii, așezată pe 7 planete. Ediția a patra corectată și învâțată cu privire la mai multe cerințe. Legată, cu peste 360 pagini	2—
A. de Herz, »Bunicul«. Comedie în 3 acte	2—
Em. Gârleanu, »Cea d'ntâi durere«. Nuvele și schițe. Ediția a II-a întregită	1'80
Delavrancea, »Luceafărul«. Dramă în 5 acte	2'50
Delavrancea, »Liniște. Trubadurul. Stăpâna odată«	2'50
Delavrancea, »Irinel«. Comedie în 3 acte	2'50
P. Locusteanu, »Suntem nebuni«. Schițe umoristice	1'50
Victor Eftimiu, »Achim«. Tragi-comedie în 3 acte	1'25
Ioan Al. de Lemenyi, »Poezii«	1'50
Dr. Ioan Lupăș, »Viața unei mame credincioase«	—30
Dr. Ioan Lupăș, »Spice din istoria noastră bisericească«	—30
Zotti Hođaș, »Masă ieftină«. Gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de bucate simple și bune	1'20
St. O. Iosif, »Poezii«	2'50
Conan Doyle, »Duett«. Roman. Tradus de V. Onișor	1'60
Pompliu Eliade, »Cu privire la Maurice Maeterlinck«	1—
L. Rebreanu, »Framântări«	1'50
Dr. Valeriu Seni, »Critica unei lecții. Indrumări practice«	—60
Anecdote populare, de Fabiu Sanjoanu	—32
Robinson Crusoe, sau aventurile minunate ale unui naufragiat eu 6 chipuri	—70
Țiganiada sau Alexandria țigănească	—80
Alexandria, Viața, faptele și întâmplările lui Alexandru-cel-Mare Macedonean	—60
Din publicațiunile soc. »STEAUA« à 20 fil. nrul. Nrul.	
2 P. Dulfu, »Foloasele învățării«	
4 Ioan Haseganu, »Grădina de legume«	
5 Dr. I. Felix, »Medicul poporului«	
19 George Coșbuc, »Superstițiunile păgubitoare ale poporului nostru«	
20 Viața și faptele lui Antim Ivireanu, metropolitanul Ungrovlahiei.	
22 Em. Gârleanu, »Amintiri și schițe«	
24 Din legendele neamului Hohenzollern, prelucrare de St. O. Iosif.	
25 Flori și povești de Ioan Dragoslav.	
26 Din Bucovina de altă dată, de Ioan Grămadă.	
27 Românii de peste Carpați de I. Slavici	
29 Povestea cerului de Victor Anestin	
30 Povestiri de I. Agârbiceanu	
32 Ostașii noștri.	
34 Istoria literaturii române moderne de prof. Dr. N. I. Apostolescu	
35 Boalele ochilor și îngrijirea lor de prof. Dr. G. Stănculeanu.	
30 Snoave de P. Gârboviceanu și G. I. Chelaru.	
37 Viața și faptele lui Andrei Șaguna de Dr. I. Lupăș.	
Povești ardelenesti. Culese din gura poporului de Ioan Pop Reteganul 5 vol.	2'50
Povești populare din Bănat. Culese din gura poporului de G. Cătană Partea I. și II.	1'10
Calea pocăinței	—40
Traista cu povești istorice	—50
Balade populare. Culese din gura poporului bănațean	—60
Inimioara, adică floarea poeziei naționale din cei mai buni sciitori români	—60

Căntece religioase, populare și un bun sfat	—50
Mintea și norocul, precum și alte 12 povești populare	—40
Florea Codreanului, Poveste precum și anecdote, poezii populare și povești	—24
Poezii și căntece populare, din Bănat	—50
164 strigături și uituri, culese din ținutul Zarandului	—24
Cea mai nouă carte de visuri	—40
Istoria lui Arghir și Elena	—30
Dr. I. Iarnik Urban și A. Bârseanu. Doine și strigături din Ardeal. Cu peste 400 pagini	1'30
Păscălie populară	—12
Culegere din cele mai frumoase povești de Ioan Bota	—60
Coriolan Brediceanu, »Peatra credinței«. Istorie din viața poporului	—50
Coriolan Brediceanu, »Fira«. Nuvelă din popor	—24
Roata norocului, sau aflarea dorinței noastre	—80
Insula morților	—50
Andrei cel răsfățat	—30
Făt frumos din lacrimă. Poveste de Eminescu	—20
Năzdreveniile lui Toporaște	—30
Popa care știe carte și Ion Isteful. Povești populare	—24
Culegere de diferite căntece	—70
Biblia cea Mare. Sfânta scriptură a vechiului și noului testament. Legată. Cu peste 1000 pagini	2—
Tot acesta format mare, cu litere mari, legată	6—
Simbolul credinței, din cuvintele și înțelesul Sfintei Scripturi de Gh. Joandrea (Aprob. de Ven. Cons. Diecezan)	2'50
Noul așezământ, (noul testament) Legată	1'20
Noul așezământ și psalmii. Legată	1'40
Apa tinerețelor și alte povești populare	—40
Cele 4 Evanghelii Legată	—70
Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni. Legată	—80
Cartea psalmilor tradusă după textul original	—10
Sfânta Evanghelie a Dlui și Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Ioan	—10
Sfânta Evanghelie a Dlui în Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Mateiu	—10
Sfânta Evanghelie a Dlui în Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Luca	—10
Carte de rugăciuni pentru folosul și mângăierea fiecărui creștin întocmită de Ierodichonul Damaschin din Sfânta Mânăstire Sinala. Legată Cor. 2'50 în piele	5—
Carte de rugăciuni pentru tinerimea evlavioasă de un prieten al copiilor. Cu mai multe icoane. Legată	—44
Cuvinte folositoare și de suflet mântuitoare. Culese din sfintele scripturi de Sm. Monahul Isaia. Legată	—60
Rugăciuni pentru soldați. Legată	—24
Culegere de cântări bisericești. Legată	—30
Viața prea cuvioasei maicei noastre Mariei Egiptence. Legată	—32
Cele cinsprezece suferințe ascunse ale lui Isus Christos	—30
Din minunile Maicei Domnului. Legată	—40
Mântuirea sufletului de vămile văzduhului. Rugăciuni	—16
Zidirea lumii. Cele 12 Vineri	—16
Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele. Legată	—20
Povățuitor la împărăția cerurilor	—60
Pentru porto să se adauge de fiecare carte	

Pentru porto să se adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. (până la 1 kg., sub bandă) însă pentru primirea cărților trimise sub bandă librăria nu ia asupra sa răspunderea, numai dacă se adauge încă 25 fil. pentru recomandare.

